



PAS

Een beugel om goed te kunnen lopen

CASUS



© FOTO: ROB NELISSE

DIAGNOSE

Een 55-jarige man met de facio-scapulo humerale vorm van spierdystrofie (afgekort FSHD). Dat is een zeldzame, erfelijke vorm van een spiermyopathie die veroorzaakt wordt door een genetische afwijking. FSHD is een progressieve aandoening die leidt tot krachtverlies in de skeletspieren. Vooral de spieren in het aangezicht (met name rond de ogen en de mond), de schouders en de bovenarmen- en benen worden aangetast. Bij FSHD doet de spierverzwakking zich aan beide zijden voor, maar de dominante (rechter-)zijde is meestal erger aangedaan dan de niet-dominante zijde. Ook bij cliënt is dat zo. FSHD kan zich zowel in een ernstige als milde vorm voordoen. Voor FSHD bestaat geen behandeling of genezing. Eén op de vijf patiënten wordt uiteindelijk volledig rolstoelafhankelijk.

Veel patiënten met FSHD kampen met een holvoet. Bij cliënt is dat eveneens het geval. Hij heeft een gedecompenseerde holvoet met valgusstand van de calcaneus en een diepstand van de eerste straal. De tenen staan in klauwstand.

MEDISCHE ANAMNESE

De eerste symptomen van FSHD openbaren zich meestal rond de puberteit. Bij

>>> 2

FUNCTIEGERICHT VOORSCHRIJVEN

De medische hulpmiddelenzorg - waaronder orthopedisch schoeisel - valt sinds 2006 onder de Zorgverzekeringswet (ZVW). Dat betekent dat iedereen daar een beroep op kan doen voor zover dat naar inhoud en vorm redelijkerwijs noodzakelijk is. Een hulpmiddel wordt verstrekt op zorginhoudelijke criteria, rekening houdend met de persoonlijke situatie van de patiënt. Minister Ab Klink formuleerde het in december 2008 als volgt: "Iedereen heeft het recht op de meest adequate functionerende oplossing." Maar hoe werkt dat dan? In de oude Ziekenfondswet (ZFW) waren voor de hulpmiddelen lijsten opgenomen van te vergoeden hulpmiddelen inclusief

de termijnen die ervoor staan, reservehulpmiddelen en reparatievoorwaarden. Dat alles conform de (internationale) stand van de wetenschap en praktijk.

De ZVW gaat uit van het individuele probleem in termen van functioneringsproblemen. Die functioneringsproblemen zijn bepalend voor het recht op en de keuze van een oplossing. Bij het vaststellen van een functioneringssysteem wordt gebruik gemaakt van de International Classification of Human Functioning (ICF). Dat is een internationale, multiprofessionele classificatie voor het vastleggen van het functioneren van een persoon in het dagelijks leven en factoren die op dat functioneren

van invloed zijn. Daarnaast moet in de ZVW worden vastgelegd wat de zogeheten functiegerichte verzekerde prestaties zijn. Voor elastische kousen en armondersteuning is dat al vastgelegd. Alle andere hulpmiddelen zullen tussen nu en eind 2011 functiegericht omschreven worden. Daarmee moeten het functioneringsprobleem en het hulpmiddel naadloos op elkaar aansluiten in het functiegericht voorschrijven.

Op vrijdag 16 januari 2009 hield Theo Bougie op uitnodiging van POM een lezing bij de Sint Maartens-kliniek met als thema: functiegericht voorschrijven.

Bron: ir Th.H.M. Bougie

Een beugel om goed te kunnen

Behandelend arts

Derk Jan Scholten, neuroloog
Amphia ziekenhuis, Breda

Behandelend schoentechnicus

Maikel Damen, Buchrnhornen,
locatie Tilburg

Behandelend instrumentmaker

Fred Pest, Buchrnhornen,
locatie Tilburg



cliënt deden de eerste klachten zich echter reeds voor gedurende zijn kindertijd. Als kind werd hij dan ook al behandeld voor deze klachten, zoals onder meer met fysiotherapie. Cliënt heeft naast FSHD geen andere lichamelijke klachten of complicaties.

THERAPIE

Cliënt staat onder behandeling van een neuroloog. Hij gebruikt verder geen medicijnen en krijgt ook geen revalidatie of fysiotherapie. Wel zorgt hij voor regelmatige lichaamsbeweging om zijn nog aanwezige spierkracht zoveel mogelijk te behouden. Vooral fietsen doet hij veel en graag. Hij verdeelt deze activiteit gelijkmatig over de dag, zowel 's ochtends als 's middags. Daardoor houdt hij gedurende de dag voldoende energie over voor andere activiteiten.

KORTE SCHOENTECHNISCHE ANAMNESE

Eind jaren '90 kreeg cliënt voor het eerst orthopedische schoenen aangemeten. Dat was een 18 centimeter hoge schoen met een enkelomsluiting om de voetheffers te

ondersteunen. Door voortschrijdende parese van de voetheffers en quadricepsspielen voldoet deze schoen echter niet meer. De voeten vallen telkens omlaag en cliënt loopt voortdurend het risico te struikelen en zichzelf te blesseren.

SCHOENTECHNISCHE OPLOSSING

Om de parese van de voetheffers en quadricepsspielen te compenseren, kiezen de behandelaars voor een stalen beenbeugel. Dat is een combinatie van een orthopedische schoen en een knie-enkel-voet orthese (een zogenaamde KEVO of lange been beugel). De orthese bestaat uit een op maat gemaakte kuit- en dijkoek die beide met een klittenbandsluiting rondom het been zijn aangebracht.

Schoen, kuit- en dijkoek vormen één samenhangende constructie die met behulp van scharnieren en systeemstangen aan elkaar zijn bevestigd. De beenbeugel ondersteunt de nog aanwezige restactiviteit van de aangedane spiergroepen. De beugel is met name van belang om knie- en

OBSERVATIE DERK JAN SCHOLTEN:

“De diagnose FSHD is tegenwoordig relatief eenvoudig vast te stellen met DNA-onderzoek. Voorheen kwam de arts daar alleen achter na uitvoerig klinisch onderzoek. Gelukkig zijn de klinische kenmerken van patiënten met FSHD heel karakteristiek. Patiënten met deze aandoening kun je bijvoorbeeld herkennen aan hun typische lichaamsbouw, met uitstekende schouderbladen en weinig expressie in het gezicht. FSHD is een invaliderende, maar vergeleken met veel andere spierziekten goedaardige aandoening. Je kunt er oud mee worden en met een goede aanpassing of orthese kun je er ook een prettig leven mee leiden. Bij deze cliënt is dat beslist het geval.”



© FOTO: ROB NELISSE

OBSERVATIE MAIKEL DAMEN

“Het boeiende aan deze casus vind ik onder meer de samenwerking tussen arts, instrumentmaker en schoentechnicus. Doordat we in hetzelfde gebouw werken en werknemer zijn bij hetzelfde bedrijf kunnen we de levertijd van ons product verkorten. We lopen makkelijk bij elkaar naar binnen, kunnen daardoor snel overleggen en als het kan beginnen we ook allebei tegelijk aan de gewenste voorziening. Bovendien zien we ook samen cliënten en kunnen we dus ter plekke samen met de cliënt afspraken maken. Ook bij deze cliënt hebben we zo samengewerkt. Dat was buitengewoon prettig.”

lopen



enkelgewricht te stabiliseren en loopt door tot onder de orthopedische schoen. Het uiteinde ervan is aan de onderzijde van de schoen bevestigd tussen de hak en de zool.

Doordat de beugel de functie van de orthopedische schoen deels overneemt, kan de hoge orthopedische schoen vervangen worden door een halfhoge schoen (14 centimeter) zonder enkelversteving. Cliënt draagt de beugel alleen aan het rechterbeen; daar doet de spierverswakking zich in de meest ernstige mate voor.

De orthopedische schoen stabiliseert de voet met behulp van het voetbed. Deze corrigeert de diepstand van de voet en voorkomt daarmee dat deze doorzakt. De halfhoge schoen is nodig om de enkel te ondersteunen. De beugel laat toe dat de enkel zowel dorsaal (omhoog) als plantair (omlaag) kan bewegen, maar de enkel vertoont ook de neiging om naar binnen te draaien. De beugel en de halfhoge schoen voorkomen dat.

De schoentechnicus kiest voor een scho-

ring, een hakverbreding van de schoen. Het naar buiten draaien van de voet en het risico op zwikken wordt daarmee tegengegaan. Ook belangrijk is de keuze voor een vervroegde afwikkeling. Cliënt kan daarmee de loopbeweging eerder inzetten en de voet gemakkelijker afrollen.

Tot slot wordt gekozen voor een lichtgewicht schoen. Alles wat cliënt spierkracht en inspanning kost moet immers zoveel mogelijk vermeden worden. De schoentechnicus besluit daarom voor de hak en de zool een lichtgewicht materiaal te gebruiken.

HET RESULTAAT

Cliënt is zeer tevreden met de combinatie van schoen en beenbeugel. Zowel lopen als fietsen gaan hem daarmee goed af. Bovendien kan hij door een V-uitsparing aan de achterzijde van de orthopedische schoen de hiel van zijn voet gemakkelijk en comfortabel op en neer bewegen. Ook autorijden lukt daardoor nog steeds prima.

MODEL

- Derby bottine
- Een veertien centimeter hoge schoen met aan de achterzijde een V-uitsparing
- Schoen van bruin kalfsleider

BIJZONDERHEDEN

- Gelijmd onderwerk
- Rubberen stootrand voor de sportieve look
- Fibram Gumlight; een verende lichtgewicht zool
- Koolstof cambreering ter bevestiging van de beugel

VOORZIENINGEN

- Corrigerend voetbed (valguscorrectie)
- Vervroegde kunstmatige afwikkeling
- Laterale hakschoring



© FOTO'S: ROB NELISSE

OBSERVATIE FRED PEST:

“Zolang het kan, kiezen we er voor om de nog aanwezige spieractiviteit van een cliënt zoveel mogelijk te blijven benutten. Cliënten willen dat zelf ook graag. Oudere cliënten willen bijvoorbeeld zolang mogelijk alles zelf kunnen blijven doen. Dat heeft met de kwaliteit en waardigheid van hun leven te maken. Mensen willen niet volledig van anderen afhankelijk zijn. Dat vinden ze afschuwelijk. We zorgen er met onze orthoses daarom ook voor dat cliënten zoveel mogelijk hun eigen spierkracht kunnen blijven gebruiken. Dat hebben we ook in deze casus gedaan. En ik durf te stellen dat we daarin goed zijn geslaagd.”



© FOTO: ROB NELISSE



© FOTO: ROB NELISSE

ORBIS MEDISCH CENTRUM GEOPEND

Begin februari 2009 gingen de deuren open van Orbis Medisch centrum op de grens tussen Sittard en Geleen. Orbis Medisch centrum is de nieuwe naam voor wat tot nu toe in de regio bekend stond als het Maastrandziekenhuis.

Met de vernieuwing is vooral de afdeling revalidatie sterk uitgebreid. In het oude ziekenhuis had deze afdeling geen klinische capaciteit, het nieuwe ziekenhuis heeft een revalidatieafdeling die kan groeien tot maximaal 60 bedden. Hanssen Footcare - nu al elke woensdag en om de week op maandagmiddag actief op deze locatie - verwacht dat de spreekuurtijden snel uitgebreid zullen moeten worden. Hanssen Footcare gebruikt voor deze spreekuren een ruimte op de nieuwe afdeling revalidatie.

VERHUIZING SPREEKUR VLIETLAND ZIEKENHUIS

Op 30 december 2008 zijn de twee locaties van het Vlietland Ziekenhuis in Schiedam en Vlaardingen op een nieuw adres samengevoegd tot één. Het gehele Vlietland Ziekenhuis is nu gevestigd aan het Vlietlandplein 2 te Schiedam. De spreekuren van Penders Voetzorg zijn mee verhuisd naar dit nieuwe adres. Het orthopedisch schoentechnisch spreekuur vindt plaats op de 1e verdieping orthopedie, afdeling 18. De gezamenlijke spreekuren met de revalidatiearts(en) vinden plaats op de begane grond, afdeling revalidatie. Spreekuren zijn alleen op afspraak. Voor vragen kan men contact opnemen met onze vestiging in Rotterdam (woensdag gesloten). Zie voor nadere informatie betreffende de verhuizing van het ziekenhuis en routebeschrijving: www.verhuizingvlietland.nl.

NIEUWE SITE HANSSEN FOOTCARE

De website van Hanssen Footcare is volledig vernieuwd. Uiteraard is de site geheel in lijn met de nieuwe huisstijl. De

site is vooral gericht op serviceverlening aan de klant. Zo vindt de klant er handige tips, leuke weetjes, de uitnodiging voor een gratis voetentest en de aanbieding van gratis sokken bij een nieuw paar schoenen. De sokken zijn overigens ook los te koop. Een interactieve site dus, waar je zelfs je eigen schoenen kunt samenstellen.

STEL JE EIGEN SCHOEN SAMEN

Sinds kort staan de belangrijkste schoenmodellen van Hanssen Footcare online. In de loop van de komende maanden zal met twee à drie modellen per maand de volledige schoencollectie worden gedigitaliseerd. De klant kan dan op zijn gemakje thuis achter de pc bedenken welke kleur het nieuwe paar schoenen moet krijgen.

Probeer het zelf op www.footcare.nl.

SPREEKUR RODE KRUISZIEKENHUIS

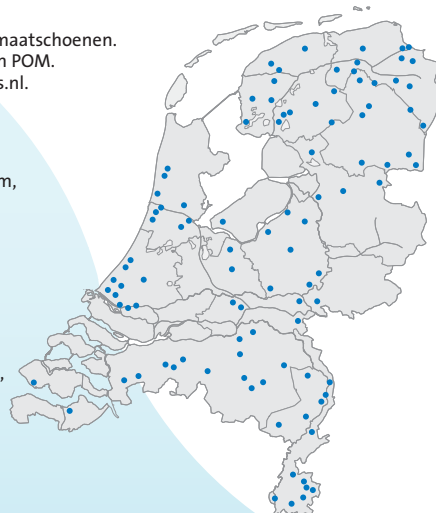
Sinds enige tijd houdt Hanssen Footcare vanuit de vestiging Haarlem een spreekuur in het Rode Kruisziekenhuis in Beverwijk, ook wel bekend van het brandwondencentrum. Het spreekuur kwam tot stand nadat enkele revalidatieartsen die al een relatie hadden met Hanssen Footcare in dienst kwamen van het Rode Kruisziekenhuis. Het spreekuur is dus gestart op verzoek van deze artsen. Aanvankelijk vond het spreekuur 1 x per twee weken plaats, maar door de enorme toeloop op dit spreekuur moest het uitgebreid worden naar 1 x per week. De spreekuurruimte is op de afdeling Fysiotherapie. Daardoor kunnen de revalidatiearts en schoentechnicus zondig snel en makkelijk het advies vragen van een fysiotherapeut of podotherapeut. Afspraken voor dit spreekuur lopen via de poli revalidatie.

FEDERATIE PAS

PAS is een stichting van samenwerkende producenten van orthopedische maatschoenen. De leden van PAS zijn: Buchrnhornen, Hanssen, OIM Orthopedie, Penders en POM. Voor informatie, vragen of suggesties kunt u terecht op www.federatie-pas.nl. U kunt ook een email sturen naar info@federatie-pas.nl

TE VINDEN IN:

Alkmaar, Almere, Amersfoort, Amsterdam, Apeldoorn, Appingedam, Arnhem, Assen, Baarn, Bedum, Beetsterzwaag, Beilen, Bergen op Zoom, Bochtolt, Bolsward, Boxmeer, Boxtel, Breda, Brunssum, Capelle a/d IJssel, Coevorden, Culemborg, Delft, Delfzijl, Den Haag, Dieren, Doetinchem, Dokkum, Dordrecht, Driehuis, Ede, Eindhoven, Elburg, Emmen, Ettenleur, Gouda, Groningen, Gulpen, Haarlem, Hardenberg, Harderwijk, Haren, Heemskerk, Heemstede, Heerde, Heerenveen, Heerlen, Heiloo, Helmond, 's Hertogenbosch, Heythuysen, Hoensbroek, Hoofddorp, Hogeveen, Joure, Kerkrade, Koudum, Landgraaf, Leeuwarden, Leiden, Maastricht, Meppel, Naaldwijk, Nieuwolda, Nijmegen, Noordwijk, Oirschot, Ommen, Oosterwolde, Opende, Oss, Roermond, Roosendaal, Rotterdam, Sassenheim, Sittard, Sneek, Stadskanaal, Steenwijk, Stiens, St. Nicolaasga, Tegelen, Ter Apel, Terneuzen, Teteringen, Tiel, Tilburg, Veendam, Velp, Velsbroek, Venlo, Venray, Vlaardingen, Vlissingen, Wagenborgen, Weert, Weiteveen, Winschoten, Winsum, Zaandam, Zevenaar, Zoetermeer, Zuidhorn, Zuidlaren, Zwolle



PRODUCTIE

Sj-tekst

REDACTIE

Frank van de Loo, Buchrnhornen
Léon Hahn, Hanssen Footcare
Tiny Smit, OIM Orthopedie
Rianne Cortenbach, Penders
Jan van Delft, POM

REDACTIEADRES

Sj-tekst
Swammerdamstraat 51
1091 RR Amsterdam

VORMGEVING

Studio René Bakker, Amsterdam
Rob Nelisse, fotografie

Overname van artikelen alleen na schriftelijke toestemming van de redactie.